

27.4.2009

Dnro 3212/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Juha Niemelä

ASIANOSAISTA OLISI TULLUT KUULLA ASiantuntijalausunnon JOHDOSTA

1 KANTELU

Kantelija arvostelee 19.10.2007 oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä Kouvolan seudun työvoimatoimiston, 1.1.2009 alkaen nimeltään työ- ja elinkeinotoimisto, menettelyä hänen starttirahaasiassaan. Hänen mukaansa toimisto hylkäsi hänen starttirahan jatkohakemuksensa virheellisin perustein. Kantelija ihmetteli lisäksi sitä, että toimisto oli kaksi kertaa pyytänyt asiantuntijalausunnon henkilöltä, joka harjoittaa yritystoimintaa samalla alalla kuin hän. Kantelija totesi lisäksi, ettei hän saanut nähtäväkseen jälkimmäistä asiantuntijalausuntoa eikä virallista päätöstä jatkohakemuksen hylkäämisestä.

3 RATKAISU

3.1

Kouvolan seudun työvoimatoimiston 27.9.2007 antama starttirahapäätös

Työvoimahallinnon selvitykset

Kouvolan seudun työvoimatoimisto on ilmoittanut selvityksessään hylänneensä kantelijan starttirahan jatkohakemuksen 27.9.2007 antamallaan päätöksellä, koska sen mukaan starttiraha vääristäisi samoja palveluja tarjoavien yritysten välistä kilpailua. Toimisto toteaa antaneensa päätöksen 27.9.2007 ja lähettäneensä sen tuolloin kantelijalle. Lisäksi toimisto ilmoittaa selvityksessään lähettäneensä päätöksen uudelleen kantelijalle selvityksen antopäivänä.

TE-keskus on lausunnossaan korostanut, että starttiraha ei ole yritystuki vaan harkinnanvarainen etuus. Keskus on lisäksi selostanut lausunnossaan starttirahan tarkoitusta ja kestoja.

Kannanotto

Julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (30.12.2002/1346) 5 luvun 13 §:n mukaan starttirahan myöntämisen yhtenä edellytyksenä on se, että tuki ei vääristä samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien välistä kilpailua.

Käsitykseni mukaan Kouvolan seudun työvoimatoimisto on ratkaissut kantelijan asian sille lainsäädännössä annetun harkintavallan nojalla eikä asiassa ole ilmennyt aihetta epäillä sen ylittäneen tätä harkintavaltaansa tai käyttäneen sitä muutoinkaan väärin.

Toimisto ilmoittaa selvityksessään lähettäneensä antamansa päätöksen kantelijalle heti 27.9.2007. Minulla ei ole syytä epäillä ilmoituksen paikkansapitävyyttä. Näin ollen asia ei anna minulle tältäköön osin aihetta enempaan toimenpiteisiin.

3.2

Asiantuntijalausunnon hankkiminen

TE-keskus on lausunnossaan viitannut työministeriön antamiin ohjeisiin (O/7/2007) starttirahan myöntämiseksi. Ohjeissa on todettu muun muassa, että asiantuntijapalveluiden seurauksena työvoimatoimisto voi ohjata yrittäjäehdokkaan asiantuntijapalveluihin starttirahan myöntämisedellytysten arvioimiseksi. Asiantuntijapalveluiden seurauksena työvoimatoimisto saa asiantuntijalausunnon eli starttiselvityksen. Jos starttirahan saaja hakee starttirahalleen jatkoa, hänet ohjataan tarvittaessa uudelleen asiantuntijapalveluihin. Asiantuntija arvioi yritystoiminnan käynnistymistä, yrittäjän lisäkoulutus- ja jatkokoneuvontatarpeita sekä antaa työvoimatoimistolle lausunnon starttirahan jatkohakemusta varten.

Käsitykseni mukaan Kouvolan seudun työvoimatoimisto on menetellyt asiantuntijalausunnon hankkimisessa edellä kerrotun ohjeen mukaisesti ja harkintavallansa puitteissa.

TE-keskus on todennut myös, että sen tietämyksen mukaan lausunnon antajana toiminut henkilö toimii vastuuhenkilön asemassa osakeyhtiössä, joka toimii paperialan agentuuritoiminnassa. Asiassa ei olekaan esitetty selvitystä, jonka perusteella olisi perusteita epäillä asiantuntijalausunnon antaneen henkilön toimivan samalla alalla kuin kantelija.

3.3

Kuuleminen asiantuntijalausunnon johdosta

TE-keskus on lausunnossaan todennut kuitenkin, että työvoimatoimiston olisi tullut varata kantelijalle tilaisuus lausua mielipiteensä ja antaa oma selityksensä selvityksiin, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asiantuntijan laatima starttiselvitys on keskuksen mukaan tällainen selvitys. Se pitää mahdollisena, että työvoimatoimisto ei ole varannut kantelijalle tilaisuutta tulla kuulluksi starttirahalausunnon johdosta. Keskus pitää kuitenkin mahdollista menettelyvirhettä vähäisenä, kun kantelija ei ole sen käsityksen mukaan kuitenkaan kiistänyt päätöksen perusteena ollutta tuntiveloituksen määrää.

Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kouvolan seudun työvoimatoimisto hankki siis asiantuntijalausunnon kantelijan starttirahan jatkohakemuksen ratkaisemiseksi. Sanotusta asiantuntijalausunnosta käy ilmi, että lausunnon laatija on keskustellut kantelijan kanssa muun muassa hänen yrityksensä käyttämästä tuntiveloituksesta. Asiantuntija ilmoittaa lausunnossaan myös kehottaneensa kantelijaa korottamaan tuntiveloitusta. Tältä osin asiantuntijan näkemys on nähdäkseni ollut myös kantelijan tiedossa.

Käsitykseni mukaan työvoimatoimiston olisi tästä huolimatta kuitenkin tullut varata kantelijalle nimenomainen tilaisuus antaa oma selityksensä asiantuntijalausunnosta. Lausunnossa oli nimittäin ensisijaisesti ehdotettu jatkohakemuksen hylkäämistä. Työvoimatoimiston starttirahapäätöksestä ei ilme-

ne, että se olisi kuullut kantelijaa lausunnosta. Kantelun johdosta antamassaan selvityksessä toimisto ei ole ottanut tähän asiaan kantaa.

Kehotan työvoimatoimistoa kiinnittämään henkilökuntansa huomiota esimerkiksi sille järjestettävän koulutuksen yhteydessä hallintolain kuulemista koskevan säännöksen asianmukaiseen noudattamiseen.

3.4

Muut asiat

Kantelija on lisäkirjoitukseensa oheistanut Kansaneläkelaitoksen Kotkan toimistosta saamansa 13.12.2007 päivätyn ilmoituksen, joka koskee hänen työmarkkinatukiasiaansa. Kantelija on kirjoituksessaan pyytänyt oikeusasiamiestä tutkimaan Kansaneläkelaitoksen menettelyä hänen asiassaan ja sen yhteyttä hänen tekemiinsä valituksiin.

Kantelijan sanottu työmarkkinatukiasia on Kansaneläkelaitoksen edellä mainitun ilmoituksen mukaan ollut esillä jo kesällä 2007. Kantelijan yksilöimättömästä lisäkirjoituksesta ei ilmene sellaista, jonka perusteella olisi perusteita epäillä, että hänen sanotulla työmarkkinatukiasiallaan ja nyt esillä olevalla starttiraha-asialla olisi yhteyttä hänen epäilemällään tavalla.

4

TOIMENPITEET

Saatan jaksossa 3.3. esittämäni käsityksen hallintolain mukaisen kuulemisvelvollisuuden laiminlyönnistä Kouvolan seudun työ- ja elinkeinotoimiston tietoon.

Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen päätöksestäni. Lähetän päätökseni tiedoksi myös Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinokeskukselle.